

Tomasz Jałowiec
Akademia Obrony Narodowej¹

Iwo Nowak
Instytut Logistyki i Magazynowania

E-rozwiązania w obszarze spedycji w wojsku

Realizacja zadań w obszarze współczesnej logistyki wspomagana jest w dużej mierze poprzez wykorzystanie technologii informatycznych. Dynamika i intensywność procesów zachodzących w łańcuchach logistycznych, wymaga posiadania i wykorzystywania na każdym jego etapie kompleksowych, pewnych i rzetelnych informacji umożliwiających podejmowanie szybkich i racjonalnych decyzji, usprawniających określone działania. Główne cechy, jakie warunkują powodzenie wykorzystania rozwiązań informatycznych w zakresie zarządzania logistycznego, koncentrują się na zapewnieniu przesyłanych za ich pomocą informacji²: wiarygodności (określonego stopnia prawdziwości, rzetelności), relatywności (kompleksowości), przyswajalności (braku dodatkowych wymagań przekształceń jej postaci), dostępności (w odpowiednim

miejscu, odpowiednim użytkownikom), prostoty przekazu (pełnej zrozumiałości treści), poufności dostępu (między innymi poprzez: kodowanie, autoryzację i ograniczony dostęp) oraz bezpieczeństwa w przypadku awarii systemu (między innymi poprzez dublowanie niewralgicznych elementów rozwiązania).

W praktyce występuje wiele różnych rozwiązań spełniających ww. wymagania, przyczyniając się do kształtowania strategii konkurencyjności firm. W artykule przedstawione zostały rozwiązania informatyczne, wykorzystywane w obszarze spedycji w procesie współpracy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP) z firmą zewnętrzną.

Zmiany zachodzące w obszarze logistyki wojskowej, związane z profesjo-

nalizacją SZ RP oraz dynamiką zmian rynku gospodarczego, wymuszają poszukiwanie nowych, efektywnych rozwiązań realizacji procesu zabezpieczenia logistycznego oddziałów i pododdziałów wojskowych. Rachunek ekonomiczny, który odgrywa współcześnie jedną z priorytetowych ról w funkcjonowaniu SZ RP, przemawia za zwiększeniem zaangażowania podmiotów zewnętrznych w realizację zadań niezwiązanych strictly z działalnością bojową i operacyjną. Jednym z takich rozwiązań jest próba przekazania zadań realizowanych dotychczas przez żołnierzy, wyspecjalizowanym firmom zewnętrznym na zasadzie outsourcingu, zgodnie z opracowaną w 2008 roku w resorcie Obrony Narodowej „Koncepcją wdrażania w resorcie Obrony Narodowej systemu kontraktowania usług poza SZ RP”³. Podejmowane w tej dziedzinie działania dotyczą zadań, które mogą być realizowane przez specjalistyczne podmioty zewnętrzne na wymaganym przez SZ RP poziomie przy niższych kosztach. Przykładem takich przedsięwzięć jest podpisanie w 2009 roku na okres 4 lat umowy pomiędzy Ministerstwem Obrony Narodowej (MON) a Cargoforte Sp. z o.o. na obsługę celno – spedycyjną importowanego i eksportowanego uzbrojenia oraz sprzętu wojskowego (UiSW), towarów podwójnego zastosowania, towarów niebezpiecznych, przesyłek drobnicowych i kurierskich w przewozie lądowym, morskim oraz lotniczym.

Na podstawie doświadczeń koncernu UTi Worldwide Company, do którego należy Cargoforte Sp. z o.o., w polskiej armii wdrożone zostały nowoczesne rozwiązania pozwalające na optymalizację przedsięwzięć w zakresie objętym umową. Jest to możliwe dzięki wykorzystaniu doświadczenia specjalistycznej komórki UTi Worldwide Company, to jest

Panel główny platformy SILO

Źródło: <http://silo.sli.es/portalsilo/default.asp?Idioma=ENG> (dostęp: 22.02.2010).

¹ Ppłk dr inż. T. Jałowiec pracuje w Zakładzie Kierowania Procesami Logistycznymi na Wydziale Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej. Artykuł recenzowany (przypr. red.).

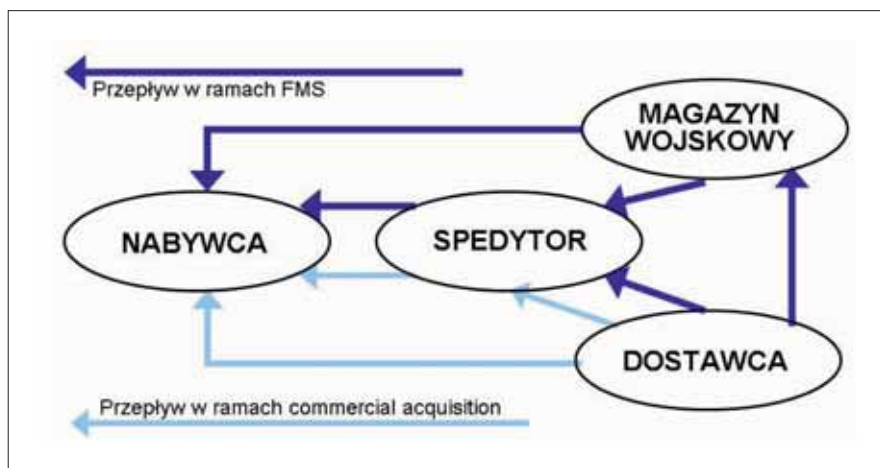
² Por. P. Adamczewski, *Informatyczne wspomaganie łańcucha logistycznego*, AE, Poznań 2001, s. 10.

³ Decyzja Nr 318/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 lipca 2008 r. w sprawie wdrożenia systemu kontaktowania usług poza Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. Nr 14 poz. 175 z późniejszymi zmianami.

UTi/SLI Tacisa, zajmującej się kompleksową obsługą przesyłek militarnych na całym świecie, organizując również wysyłki do/z rejonów konfliktów, w których uczestniczy NATO bądź ONZ (na przykład Afganistan, Irak, Czad). Opracowane i sprawdzone metody oraz narzędzia, stosowane poprzednio w takich państwach jak: Hiszpania, Portugalia, Chile, zostały w pełnym zakresie przeniesione na polski grunt. Rozwiązania w zakresie obsługi spedycyjno – celnej przesyłek z uzbrojeniem i aranżacji dedykowanych rozwiązań transportowych (czartery lotnicze i morskie do przewozu towarów nieakceptowanych w transporcie regularnym) wpłynęły bezpośrednio na zwiększenie efektywności realizowanych przedsięwzięć.

Skala przedsięwzięć oraz spełnienie specyficznych wymagań klienta, jakim bez wątpienia są siły zbrojne, wymusza szerokie stosowanie specjalistycznych narzędzi informatycznych we wzajemnych kontaktach stron kontraktu. Do obsługi klientów z sektora zbrojeniowego jest wykorzystywana platforma informatyczna SILO – Sistema de Informacion Logistico y de Operaciones.

SILO jest platformą informatyczną opracowaną dla UTi w celu obsługi klientów z sektora zbrojeniowego. W porównaniu do platformy przeznaczonej do obsługi klientów z innych sektorów gospodarki, jest ona znacznie lepiej zabezpieczona, chroniona przed dostępem osób nieupoważnionych. W ramach platformy SILO aplikacja SILO USA FMS & COMMERCIAL dedykowana jest do obsługi ruchu towarów z/do USA, nabywanych przez rządy innych państw, zarówno w ramach rządowego programu FMS – Foreign Military Sales, jak i w drodze zakupu handlowego (commercial acquisition). Program FMS dotyczy nabywania za pośrednictwem programu rządowego zakupów od jednego nabywcy (one stop shop) przy wsparciu i doradztwie ze strony wojska i agencji rządowych USA. Współpraca ta odbywa się przy relatywnie niższych cenach wynikających z faktu, że rząd USA w ramach FMS nie nalicza swojej prowizji za pośrednictwo, a uzyskuje ceny hurtowe u producentów. Kluczowe znaczenie dotyczy możliwości realizacji przedsięwzięć w ramach FMS, które dostępne są tylko dla zaufanych partnerów USA, państw i organizacji, na przykład NATO. Drugie rozwiązanie, to jest military commercial

Schemat 1. Przepływ towarów w ramach FMS oraz commercial acquisition

Źródło: materiały informacyjne Cargoforte Sp. z o.o.

acquisitions, dotyczy standardowego nabycia bezpośrednio na rynku: od producentów, usługodawców, ewentualnie pośredników nierządowych. Opcja ta dostępna jest dla wszystkich nabywców, wobec których USA nie stosuje ograniczeń w sprzedaży technologii obronnych. Istnieje tu możliwość wyboru dostawcy i bezpośredniego negocjowania z nim warunków sprzedaży, ale obowiązują relatywnie wyższe ceny. Przepływy towarów pozyskiwanych w ramach FMS oraz commercial acquisition przedstawione zostały na schemacie 1.

Wprowadzenie w ostatnich latach do wyposażenia SZ RP nowoczesnego UisW (na przykład F-16) skutkuje wielopłaszczy-

znymi kontaktami przedstawicieli wszystkich rodzajów sił zbrojnych ze stroną amerykańską. Realizacja współpracy pomiędzy stronami, przy współudziale spółki Cargoforte, z wykorzystaniem systemu SILO, zapewnia podgląd bieżącego stanu i historii przesyłek. Pozwala również na tworzenie oraz wysyłanie raportów o niezgodnościach w przesyłkach względem zamówień. Każda osoba, która została upoważniona do dostępu do SILO, ma przypisany indywidualny login i hasło. W celu zwiększenia przejrzystości zawartych przesyłek wprowadzony jest ich podział na 3 kategorie, dla: Wojsk Lądowych, Marynarki Wojennej i Sił Powietrznych. Dzięki temu personel

Panel SILO dedykowany dla Wojsk Lądowych.

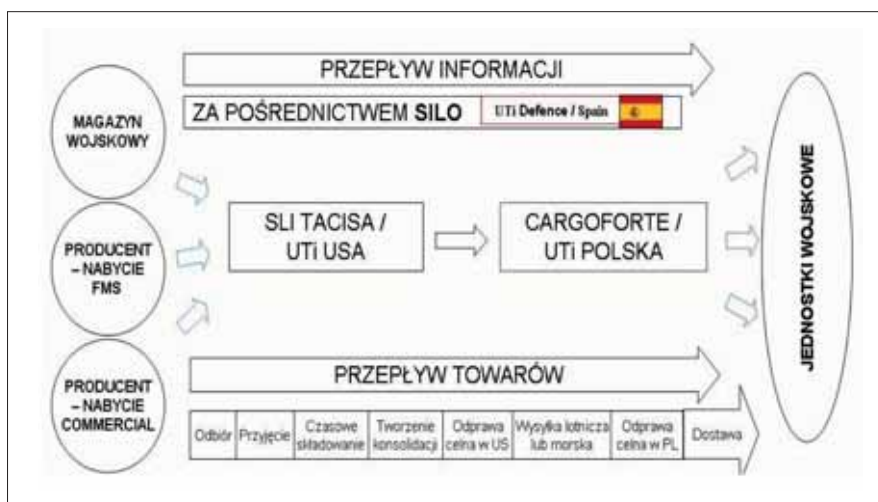
Źródło: materiały informacyjne Cargoforte Sp. z o.o.

obsługujący przesyłki dla jednego rodzaju sił zbrojnych nie musi widzieć przesyłek dla innego, co wpływa na przejrzystość informacji.

Szczególne znaczenie ma fakt, że program SILO po stronie amerykańskiej wymienia informacje z tak zwanego DAMES'a, będącego swego rodzaju komunikatorem pomiędzy informatycznymi platformami logistycznymi wykorzystywanymi przez amerykańskie wojsko i Departament Obrony, a programami zewnętrznymi. Między innymi importuje dane nowych wysyłek z USA w ramach programu FMS. Takie rozwiązanie pozwala na kompleksowy wgląd i śledzenie przepływów towarów na każdym etapie. Natomiast SILO po stronie Cargoforte/UTi/SLi Tacisa ułatwia zarządzanie obsługiwany przesyłkami. Umożliwia wprowadzanie uaktualnień statusów przesyłek, dodawania do nich uwag, wprowadzanie nowych przesyłek, a także pozwala budować konsolidacje i generować dokumentację do nich. Na schemacie 2 przedstawione zostały przepływy informacyjne i fizyczne dla nowo zakupionych towarów.

Warunki dostaw towarów zapisywane są w umowach FMS za pomocą Delivery Term Codes (DTC) i wyrażane w postaci cyfr od 2 do 9 dla nowo zakupionych towarów lub w postaci liter od A do H oraz J – dla towarów do naprawy, wysyłanych do USA, i tych samych towarów po naprawach z USA powracających.

O wartości wdrożonych rozwiązań świadczy dokładność i terminowość realizacji zadań w zakresie objętym umową. Dzięki obsłudze celno – spedycyjnej SZ RP z wykorzystaniem sprawdzonych w innych armiach rozwiązań informatycznych, doszło do znacznego zwiększenia efektywności realizowanych zadań. Warto podkreślić, że wykorzystanie know-

Schemat 2. Przepływ informacji i towarów.

Źródło: materiały informacyjne Cargoforte Sp. z o.o.

how zewnętrznego partnera, czyli „praktycznej umiejętności lub wiedzy w zakresie technologii produkcji, technik zarządzania itp.”⁴, pozwala na dynamiczny rozwój tego obszaru działalności armii. Należy jednak pamiętać, że umowa została zawarta na stosunkowo krótki czas, co – uwzględniając specyfikę sektora militarnego – stwarza pewne zagrożenia dla realizacji zadań spedycyjnych w przyszłości. Istotne znaczenie w prowadzonej obecnie kooperacji ma przygotowanie i wypracowanie długofalowych zasad i procedur obsługi celno – spedycyjnej na wypadek sytuacji nadzwyczajnych i kryzysowych.

Streszczenie

Logistyka wojskowa przechodzi w ostatnich latach gruntowną transformację w kierunku zwiększenia zaangażowania w realizację zadań logistycznych firm zewnętrznych. Specjalistyczne podmioty

gospodarcze, realizując zadania na rzecz sił zbrojnych, wnoszą w obszarach objętych umową nowoczesne rozwiązania organizacyjne i techniczne przynoszące wymierne korzyści. Celem artykułu jest prezentacja wybranych narzędzi informatycznych, wykorzystywanych w realizacji zadań spedycyjnych przez firmę zewnętrzną na rzecz SZ RP.

Summary

Military logistics in recent years, undergoing a thorough transformation in the direction of increasing involvement in the tasks of external logistics companies. Specialist operator performing tasks for the armed forces make in the areas covered by the agreement modern organizational and technical solutions bringing tangible benefits. The aim of this article is to characterize the informatics” technologies used in the process of implementation of tasks by forwarding to external Polish Armed Forces.

⁴ Słownik wyrazów obcych, PWN, Warszawa 2004, s. 472.